

Wojtecki, Dariusz

Sprawozdanie ze spotkania księży profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży i Siedlec w roku akademickim 2003/2004

Studia Teologiczne 22, 465-469

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

Studia Teologiczne
Biał., Droh., Łom.
22(2004)

KS. DARIUSZ WOJTECKI

SPRAWOZDANIE ZE SPOTKANIA KSIĘŻY PROFESORÓW WSD Z BIAŁEGOSTOKU, DROHICZYNA, ŁOMŻY I SIEDLEC W ROKU AKADEMICKIM 2003/2004

**Sprawozdanie ze spotkania Księży Profesorów WSD
z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży i Siedlec Drohiczyn
23 października 2003 r.**

1. Dnia 23 października 2003 r. w gmachu WSD w Drohiczynie odbyło się spotkanie Księży Profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży i Siedlec. Przed rozpoczęciem sesji zgromadzonych powitał Bp Antoni Pacyfik Dydycz, OFM Cap, Ordynariusz Drohiczyński, który wyraził radość z obecności Księży Profesorów przybyłych w liczbie 31 i życzył owocnych obrad.

2. Po modlitwie zabrał głos Rektor WSD w Drohiczynie, ks. Tadeusz Syczewski, który poprosił ks. Grzegorza Stolarskiego, Rektora WSD w Siedlcach o przewodniczenie obradom.

3. Protokół odczytano i przyjęto bez uwag.

4. Wykład wygłosił ks. dr hab. Tadeusz Syczewski, na temat: „Znaczenie milczenia w liturgii”. We wstępie Referent zwrócił uwagę na to, że cisza i milczenie pomagają człowiekowi spotkać Pana Boga, i są najważniejszym i pierwszym warunkiem każdej akcji liturgicznej. Liturgia rzymska wyraźnie wskazuje na konieczność milczenia. Odniesienie do nauczania Kościoła i do praktyki liturgicznej pomaga głębiej zrozumieć ogromne znaczenie milczenia w celebracjach liturgicznych. W pierwszej części wykładu został ukazany charakter normatywny milczenia liturgicznego po przez wskazanie odpowiednich przepisów w różnych dokumentach i obrzędach liturgicznych Kościoła. W części drugiej Autor przedstawił rolę refleksyjno-intensyfikacyjną milczenia liturgicznego, omawiając poszczególne jego typy: medyta-

cyjne, adoracyjne, refleksyjne oraz interioryzujące. W ostatniej natomiast części wskazał na rolę integracyjną milczenia liturgicznego, które jest tą przestrzenią, w której żyje i rozwija się także zjednoczenie z Bogiem we wspólnocie zgromadzonych osób. W zakończeniu ks. Rektor przypomniał o wielkim znaczeniu ciszy i milczenia w życiu religijnym człowieka. Jednak w czasie liturgii chwile milczenia nie są należycie, a często w ogóle zachowywane. Stąd wprowadzenie milczenia w czasie liturgii wymaga gruntownego przygotowania wiernych, odpowiedniej katechezy dzieci, młodzieży i dorosłych. Dzięki temu, milczenie może stać się miejscem pogłębienia, medytacji, badania słowa, personalizacji spotkania z Panem Bogiem i z drugim człowiekiem. Ks. Stolarski podziękował za wykład i ogłosił przerwę.

5. Po przerwie rozpoczęła się dyskusja. Jako pierwszy głos zabrał ks. bp E. Ozorowski, który mówił o milczeniu w aspekcie psychologicznym i teologicznym, zwracając uwagę na postulat właściwego przygotowania uczestników liturgii. Ks. W. Nowacki mówił o doświadczeniu głodu ciszy i milczenia przez współczesnego człowieka, którego zaspokojenia często poszukuje poza Kościołem. Ks. G. Stolarski wskazał na problem celebriansów, którzy sami niekiedy nie pozwalają na zachowanie milczenia w liturgii. Ks. W. Michniewicz podkreślił biblijny aspekt milczenia, które jest w służbie jakiegoś wielkiego wydarzenia. Ks. A. Proniewski zwrócił uwagę na swoistą dynamikę milczenia. Ks. A. Miałchowski, zabierając głos w dyskusji, zauważył, iż milczenie jest skutkiem doświadczenia Boga oraz integralnym elementem w rozwoju życia chrześcijańskiego. Ks. A. Skreczko podkreślił problem dialogu w aspekcie pastoralno-pedagogicznym, który bez milczenia i słuchania Boga jest niepełny. Ks. K. Wołpiuk, porównując milczenie do akapitu w tekście pisanym, mówił o jego roli w komunikacji werbalnej. Ks. M. Jamiołkowski zwrócił uwagę na ciszę, zapowiadającą coś ważnego. Ks. F. Sadowski, w aspekcie psychologii religii, mówił o roli milczenia, które otwiera przestrzeń na doświadczenie Boga. Ks. M. Ozorowski, mówiąc o dobrym i złym milczeniu, wskazał na dramat ciszy w mediach, poza jednym wyjątkiem, kiedy Papież modlił się w Katedrze Wawelskiej w Krakowie. Ks. T. Osiński stwierdził, że milczenie jest punktem kulminacyjnym w życiu prywatnym i wspólnotowym. Ks. J. Łupiński podał przykład celebriansa, który przed sprawowaniem liturgii w ciszy i milczeniu przygotowuje się do niej. Ks. G. Stolarski uczynił uwagę metodologiczną, aby nie mylić ciszy z milczeniem. Ks. D. Kujawa podkreślił miejsce i rolę milczenia w homilii. Ks. H. Cierszko o wyciszeniu i skupieniu wewnętrznym oraz o problemie zachowywania silentium w Seminarium. Ks. K. Łapiński wskazał na problem muzyka i śpiew kościelny a milczenie. Ks. W. Nowacki postulował odpowiednią formację liturgiczną, która uwzględniałaby rolę i znaczenie milczenia. Na zakończenie Autor wykładu podziękował za głosy i dopowiedzenia w dyskusji, które pogłębiły niektóre aspekty problemu postawionego w tytule.

6. Wolne wnioski i komunikaty. Ks. W Nowacki zaprezentował 21 numer Studiów Teologicznych z herbem papieskim na obwołucie, który nawiązuje do 25-tej rocznicy pontyfikatu Ojca Świętego Jana Pawła II. Zaprosił do składania materiałów na kolejny numer. Ks. bp E. Ozorowski przedstawił niektóre problemy, które zostały podjęte na 324. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie. Ks. Rektor G. Stolarski zaprosił wszystkich na spotkanie do Siedlec, które odbędzie się 27 listopada 2003 r. Spotkanie zakończyło się odmówieniem modlitwy południowej „Anioł Pański”.

Sprawozdanie ze spotkania Księży Profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyzna, Łomży i Siedlec Nowe Opole k. Siedlec, 27 listopada 2003 r.

1. Dnia 27 listopada 2003 r. w gmachu WSD w Nowym Opolu k/Siedlec odbyło się spotkanie Księży Profesorów Wyższych Seminariów Duchownych z Białegostoku, Drohiczyzna, Łomży i Siedlec. Wszystkich zebranych w liczbie 30, po krótkiej modlitwie, powitał ks. G. Stolarski, rektor WSD w Siedlcach. Ks. A. Miałchowski, rektor WSD w Łomży został poproszony o przewodniczenie obradom.

2. Protokół odczytano i przyjęto bez uwag.

3. Wykład wygłosił ks. dr Andrzej Domański z WSD w Siedlcach, na temat: „Uniwersytet w nauczaniu Jana Pawła II”. We wstępie Referent wskazał na fakt obecności teologii w strukturach uniwersyteckich w Polsce, zwracając uwagę na niektóre problemy, dotyczące kształcenia teologicznego i ogólnego. W ramach toczącej się od lat w Polsce dyskusji na temat uniwersytetu w kontekście zmian proponowanych w ustawie o szkolnictwie wyższym, Prelegent zaproponował refleksję nad nauczaniem Jana Pawła II o uniwersytecie, które jest zajmującym i wartościowym głosem w prowadzonej dyskusji. Wykład składał się z trzech zasadniczych części: natura, funkcje i zadania uniwersytetu katolickiego. W pierwszej części został ukazany uniwersytet jako wspólnota naukowego poszukiwania prawdy i wspólnota dydaktyczna przekazująca prawdę. Szczere i konsekwentne poszukiwanie prawdy prowadzi nieodzownie człowieka do odkrycia wartości transcendentnych, do pytań o prawdę ostateczną i o Boga. Pragnienie i poszukiwanie prawdy staje się miejscem spotkania Kościoła z uniwersytetem. W tym procesie Jan Paweł II wskazuje na ścisły związek prawdy z wolnością. Z wolnością poszukiwań łączy się odpowiedzialność etyczna człowieka. Ukazując natomiast wagę wspólnoty dydaktycznej przekazującej prawdę zwraca uwagę na to, iż uniwersytet ma nie tylko uczyć, ale też formować osobowość ludzką. W perspektywie papieskiej człowiek potrzebuje mądrości, a nie tylko wiedzy. Część druga została po-

święcona omówieniu funkcji uniwersytetu. Jan Paweł II wskazuje na główne funkcje uniwersytetu, wychodząc od generalnej wizji wspólnoty badawczej i przekazującej prawdę. Według tej wizji uniwersytet, pozostając w służbie człowieka, prawdy i kultury, powinien poświęcać się poszukiwaniu syntezy wiedzy, formacji studentów i służbie społeczeństwu. Papież nie ogranicza się do nawoływania o integrację wiedzy, ale pokazuje głębokie fundamenty tego procesu. Jego zdaniem każda formacja uniwersytecka powinna przyjąć dwa fundamentalne cele: naukę i sumienie. Jawi się ona jako wychowanie do wartości i cnót, od których zależą decyzje człowieka i które stanowią o jego dojrzałości. Według Papieża ważną rolę w procesie edukacji odgrywa wymiar wspólnotowy uniwersytetu. Figura wykładowcy nabywa w tej perspektywie fundamentalnej wartości. Niestety we współczesnym uniwersytecie zanika figura profesora jako mistrza. Wreszcie podkreśla ogromną rolę, jaką w procesie formacji ma do odegrania duszpasterstwo akademickie. Mówiąc o funkcji służebnej w stosunku do społeczeństwa, Jan Paweł II przypisuje uniwersytetowi rolę „sumienia narodu”. Zwraca również uwagę na odpowiedzialność za budowę i rozwój kultury solidarności oraz przygotowanie profesjonalistów zdolnych do pracy dla dobra społeczeństwa. W ostatniej części wykładu zostały ukazane zadania uniwersytetu katolickiego. Wskazując na szczególną odpowiedzialność uniwersytetu katolickiego Referent omówił trzy takie zadania: etyczny wymiar badań naukowych, formacja sumienia i świadectwo chrześcijańskie oraz ewangelizacja kultury i inkultuacja Ewangelii. W zakończeniu ks. A. Domański podkreślił, iż była to tylko próba syntezy nauczania Jana Pawła II. W zderzeniu z wizją uniwersytetu, jaką Papież prezentuje całemu Kościołowi i światu, rodzi się pytanie, czy jest możliwa realizacja tej idei w obecnych warunkach, w sytuacji, w jakiej znalazł się uniwersytet dzisiaj? Czy uniwersytet masowy może stać się wspólnotą osób? Czy to możliwe, by wykładowcy stali się mistrzami dla takiej liczby studentów? Oczywiście nie ma łatwych odpowiedzi na te pytania, ale nauczanie Ojca Świętego wyznacza kierunek działań. Ks. A. Miałchowski podziękował za wykład i ogłosił przerwę.

4. Po przerwie ks. Rektor z Łomży, otwierając dyskusję, wskazał na walory metodologiczne wykładu, podkreślając też aspekt osobistego doświadczenia Jana Pawła II jako pracownika uniwersytetu. Jako pierwszy zabrał głos ks. T. Syczewski, postulując właściwą wizję Kościoła w środowisku uniwersyteckim. Ks. J. Łoniewski zwrócił uwagę na trudności, jakie często istnieją między Kościołem i środowiskiem uniwersyteckim. Ks. M. Olszewski mówił o wymiarze ewangelizacyjnym uniwersytetu. Ks. J. Zabielski, mówiąc o rozwoju szkół wyższych, wskazywał na ryzyko obniżenia poziomu przygotowania naukowego kadry profesorskiej. Ks. F. Sadowski mówił o uczciwości intelektualnej i obowiązku poznawania siebie. Na etos nauczyciela akademickiego w stosunku do spraw materialnych zwró-

cił uwagę ks. rektor z Siedlec. Ks. K. Matwiejuk, natomiast, zauważył problem niewystarczającego przygotowania niektórych pracowników naukowych w Seminarium Duchownym. W tym kontekście ks. M. Olszewski wspomniał o problemie kapłanów – nauczycieli akademickich, którzy jednocześnie pełnią wiele innych funkcji w diecezji. Ks. J. Dołęga poruszył problem właściwego uposażenia księży profesorów. Mówił o pozytywnej obecności wydziałów teologicznych na uniwersytetach świeckich, dzięki którym religia może przenikać naukę, sztukę i technikę, a paradygmat wojny i śmierci zamieniać na paradygmat życia i pokoju. Na zakończenie dyskusji Prelegent podziękował za uwagi i krótko ustosunkował się do niektórych głosów i refleksji.

5. Wolne wnioski: Ks. J. Dołęga poinformował o wydaniu nowych zeszytów „Episteme”. Ks. J. Zabielski natomiast podał informację o zbliżającej się rocznicy 25-lecia święceń biskupich ks. bp prof. dr hab. Edwarda Ozorowskiego i zaprosił do współpracy w przygotowywaniu książki pamiątkowej.

6. Ks. rektor A. Miałchowski, dziękując za udział w spotkaniu, wskazał na doniosłość faktu wejścia teologii na uniwersytet, które jest szansą dla kultury i obrony wartości uniwersalnych. Zaprosił wszystkich na kolejne spotkanie do Łomży, które odbędzie się 6 maja 2004 r. Spotkanie zakończyło się odmówieniem modlitwy brewiarzowej w kaplicy seminaryjnej.